

Notitie 20090643-02 (versie 2)
Windpark Jan van Kempen te Zijpe;
second opinion ruimtelijke onderbouwing. Akoestische aspecten.

Datum	Referentie	Behandeld door
25 juni 2009	20090643-02 (versie 2)	M. Blankvoort/ATr

1 Inleiding

Initiatiefnemers zijn reeds geruime tijd bezig met de ontwikkeling van windpark Jan van Kempen ter vervanging van het bestaande Windpark Zijpe nabij de Burgervlotbrug in de gemeente Zijpe. Teneinde de ontwikkeling mogelijk te maken dient een vrijstelling van het geldende bestemmingsplan ingevolge artikel 19, eerste lid Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) verleend te worden. Voorwaarde voor het verlenen van de vrijstelling is dat het project voorzien is van een goede ruimtelijke onderbouwing. Door de initiatiefnemers is inmiddels een ruimtelijke onderbouwing opgesteld.

Milieudienst Kop van Noord-Holland heeft, namens de gemeente Zijpe, Cauberg-Huygen Raadgevende Ingenieurs BV verzocht om een second opinion te geven op de ruimtelijke onderbouwing ten aanzien van de akoestische aspecten.

In samenhang daarmee is tevens onderzocht wat het heersende referentieniveau van het omgevingsgeluid in de directe omgeving van het te projecteren windpark is.

In deze notitie wordt eerst aangegeven welke relevante documenten beoordeeld zijn. Aansluitend wordt elk document separaat alsmede in onderlinge samenhang met de andere documenten voorzien van commentaar.

Het onderzoek naar het heersende referentieniveau van het omgevingsgeluid is in een afzonderlijke notitie opgenomen (notitie 20090643-03 gedateerd 25 juni 2009).

2 Uitgangspunten

Voor het opstellen van de second opinion is gebruik gemaakt van de volgende documenten:

- Windpark Jan van Kempen te Zijpe. Geluidprognose Enercon E70, 2 MW, ashoogte 70 meter, kenmerk R068234aaA2.md gedateerd 16 januari 2007 van Lichtveld Buis & Partners BV, hierna: rapportage geluidprognose.
- Referentieniveau van het omgevingsgeluid in zoekgebied voor windpark te Burgervlotbrug kenmerk F 18913-2 gedateerd 26 september 2008 van Peutz BV hierna: rapportage referentieniveau.

- Ruimtelijke onderbouwing Windpark 'Jan van Kempen' Geactualiseerde versie kenmerk R068234aaAo.mj, oorspronkelijke datum 13 juli 2006, datum geactualiseerde versie 10 juni 2008 van Lichtveld Buis & Partners BV, hierna rapportage ruimtelijke onderbouwing.
- Windpark Jan van Kempen te Zijpe. Geluidemissie-optimalisatie, kenmerk R068234aaA6.md ge-dateerd 10 oktober 2008 van Lichtveld Buis & Partners BV, hierna: notitie geluidprognose.

Daarnaast is gebruik gemaakt van gegevens die door de opdrachtgever zowel mondeling als schriftelijk ter beschikking zijn gesteld.

Navolgend worden de voormelde documenten afzonderlijk en in onderlinge samenhang besproken.

3 Windpark Jan van Kempen te Zijpe. Geluidprognose Enercon E70, 2 MW, ashoogte 70 meter

De rapportage geluidprognose heeft betrekking op de prognose van de optredende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ter plaatse van de omliggende woningen van derden in de directe omgeving van de te projecteren windturbines.

Navolgend zijn puntsgewijs de opmerkingen weergegeven:

- I In verband met de voortschrijdende inzichten is inmiddels het Activiteitenbesluit in werking getreden. In de rapportage geluidprognose is het inmiddels vervallen Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer nog gehanteerd. Actualisatie naar het Activiteitenbesluit zal leiden tot meer inhoudelijke afstemming met de ruimtelijke onderbouwing. Opgemerkt wordt dat inhoudelijk geen verschillen zijn.
- II In de inleiding op pagina 4 van de rapportage geluidprognose is de kleinste afstand tussen de windturbines en een omliggende woning van derden aangegeven. Deze afstand is bepaald op basis van het centrum van de windturbine en de gevel van de betreffende woning. Het akoestisch onderzoek is onderdeel van een ruimtelijke onderbouwing. Gelet hierop dient ook de afstand bepaald te worden tussen de windturbine en de grens van de aanduiding woonbestemming zoals aangegeven in het bestemmingsplan waarin de betreffende woningen van derden zijn gelegen.
- III In lijn met de voorgaande opmerking bevelen wij aan om de geluidbelasting te bepalen op de grens van de woonbestemming zoals aangegeven in het bestemmingsplan waarin de betreffende woningen van derden zijn gelegen. Op deze wijze kan onomstreden worden vastgesteld dat niet alleen nu maar ook bij toekomstige ontwikkelingen bij de woningen van derden gedurende de looptijd van het bestemmingsplan een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is.
- IV In paragraaf 2.2 op pagina 5 en 6 van de rapportage geluidprognose wordt nader ingegaan op het type windturbine dat geplaatst gaat worden. De leesbaarheid en reproduceerbaarheid van de rapportage geluidprognose wordt vergroot door aan de rapportage geluidprognose het rapport van het Duitse WIND-consult toe te voegen. Hiermee kunnen de getallen uit tabel 2.1 op pagina 5 van de rapportage geluidprognose herleid worden, met name de geïnterpoleerde waarde bij een ashoogte van 70 meter.
In dezelfde paragraaf wordt aangegeven dat de berekeningen uitgevoerd zijn met de windsnelheidsgewogen bronsterkte van de windturbine.

Gesteld wordt dat deze methode in lijn is met het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer (thans en hierna te noemen: het Activiteitenbesluit). Op basis van de in de rapportage geluidprognose verstrekte gegevens is niet, althans onvoldoende, herleidbaar op welke wijze de gehanteerde windsnelheidsgewogen bronsterkte van de windturbine tot stand is gekomen. Hiermee is de rapportage geluidprognose niet in overeenstemming met hoofdstuk 7 van module A van de Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999.

- V Verder wordt verzocht om de waarden zoals vermeld in tabel 2.2 en 2.3 van de rapportage geluidprognose niet af te ronden op gehele waarden, maar op één cijfer achter de komma. Het betreft immers uitgangspunten van de berekening. Alleen het eindresultaat moet afgerond worden op het meest nabijgelegen even gehele getal, een en ander conform paragraaf 2.2.4 module B Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999.
- VI In hoofdstuk 3 op pagina 8 van de rapportage geluidprognose is aangegeven dat gerekend is conform de Handleiding meten en rekenen industrielawaai van 1999. Omwille van de volledigheid bevelen wij aan hierbij de gehanteerde rekenmethode (methode II.8) nader te benoemen.
- VII In de rapportage geluidprognose ontbreken inzichten in de optredende maximale geluidniveaus ter plaatse van de omliggende geluidgevoelige bestemmingen.
- VIII Voorts ontbreken inzichten omtrent de eventuele aanwezigheid van bijzonder geluiden (tonaal karakter/impulsgeluid/muziekgeluid) conform paragraaf 2.3 module A Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999.

De rapportage geluidprognose wordt afgesloten met de conclusie dat de optredende langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus ter plaatse van de omliggende woningen van derden voldoen aan de WNC-40 van het Activiteitenbesluit. Of deze conclusie als voldoende beschouwd kan worden zal in hoofdstuk 5 nader aan de orde komen.

4 Referentieniveau van het omgevingsgeluid in zoekgebied voor windpark te Burger-vlotbrug

4.1 Inleiding

Navolgend wordt eerst ingegaan op de nut en noodzaak van het bepalen van het heersende referentieniveau van het omgevingsgeluid. Aansluitend wordt inhoudelijk op de rapportage referentieniveau ingegaan.

4.2 Nut en noodzaak referentieniveau van het omgevingsgeluid

Het onderzoek ter bepaling van het referentieniveau van het omgevingsgeluid heeft een driedelig doel:

1. In het vast te stellen windbeleid van de gemeente Zijpe neemt het achtergrondniveau een prominente rol in.
2. Het referentieniveau van het omgevingsgeluid wordt gebruikt ter bepaling van de huidige akoestische kwaliteit van de omgeving ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing.
3. Het referentieniveau van het omgevingsgeluid wordt gebruikt ter onderbouwing van een maatwerkvoorschrift ingevolge het Activiteitenbesluit.

Ad 1. Het College van B&W bereidt op dit moment een nieuw windbeleid voor. Het nieuwe windbeleid dient ter vervanging van het vigerende windbeleid zoals vastgelegd in de op 3 juli 2001 door de gemeenteraad vastgestelde Windmolennotitie van 18 juni 2001.

In de versie van het windbeleid (CEA, Bureau voor implementatie van beleid B.V., *WINDBELEID ZIJPE 2007, Herziene visie van de gemeente op de ontwikkeling van windenergie. Herzien Eindrapport*, rapportnummer 19mt60068-a, Delft / Schagerbrug, maart 2007) zoals die is in te zien op de website van de gemeente Zijpe

(<http://www.zijpe.nl/index.php?simaction=content&mediumid=2&pagid=246&fontsize=12>) wordt in hoofdstuk 9, pagina 66 het volgende gemeld ten aanzien van het achtergrondniveau:

(...)

(Gemeente Zijpe) zal bij nieuwe aanvragen voor windturbines (opschaling en windturbineparken) in gebieden met een lager achtergrondgeluidniveau dan de WNC40 (windnormcurve uit het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer) de geluidgrenswaarde middels een nadere eis aanpassen aan het achtergrondniveau;

(...)

Inmiddels is het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer vervangen door het Activiteitenbesluit, maar de systematiek is ongewijzigd. Hierover meer onder ad 3.

Ad 2. Een vrijstelling ingevolge artikel 19 WRO is mogelijk indien sprake is van een waarborging van een goed woon- en leefklimaat. Hierbij kan het heersende referentieniveau van het omgevingsgeluid in de huidige situatie een zekere rol spelen. In hoofdstuk 5 zal hierop nader worden ingegaan.

Ad 3. Het windpark valt onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit. Op basis van de beschikbare gegevens is duidelijk dat de inrichting is aan te merken als een inrichting type B als bedoeld in artikel 1.2 Activiteitenbesluit. Ingevolge artikel 1.4, tweede lid Activiteitenbesluit moet degene die een inrichting type B drijft voldoen aan de bij of krachtens het Activiteitenbesluit gestelde regels. Ten aanzien van het aspect geluid gelden de artikelen uit afdeling 2.8 (overige onderdelen inrichting) juncto paragraaf 3.2.3 (uitsluitend windturbine) van het Activiteitenbesluit. Ingevolge artikel 2.20, eerste lid Activiteitenbesluit mag het bevoegd gezag andere geluidgrenswaarden vaststellen. In onderlinge samenhang met artikel 3.15, zesde lid Activiteitenbesluit wordt de windnormcurve (WNC), bedoeld in grafiek 3.15 Activiteitenbesluit, met deze hogere of lagere waarde in overeenstemming gebracht (verschuiving van de WNC). Op deze wijze wordt de geluidmissie op de omliggende woningen van derden afgestemd op het heersende akoestische klimaat.

Het vaststellen van een andere waarde kan alleen indien deze andere waarde gemotiveerd kan worden. Hierbij speelt het referentieniveau van het omgevingsgeluid een belangrijke rol.

Uit het voorgaande wordt daarom geconcludeerd dat het heersende referentieniveau van het omgevingsgeluid mogelijkheden biedt om maatwerk te leveren voor het betrokken gebied in de nabijheid van windpark Jan van Kempen.

4.3 Beoordeling rapportage referentieniveau

De rapportage referentieniveau heeft betrekking op het bepalen van het heersende referentieniveau van het omgevingsgeluid ter plaatse van de omliggende woningen van derden in de directe omgeving van de te projecteren windturbines.

Navolgend zijn puntsgewijs de opmerkingen weergegeven:

- I In de inleiding van de rapportage referentieniveau is in de derde alinea aangegeven dat de gemeten waarden van het L_{95} niveau gerelateerd zijn aan de windsnelheid, omdat het geluid ten gevolge van de windturbines beoordeeld moet worden aan de hand van de windnormcurve onderverwijzing naar artikel 3.15. Deze werkwijze is overbodig en wel om de volgende argumenten. De bepaling van het L_{95} niveau, als een van de onderdelen van het referentieniveau van het omgevingsgeluid, dient als onderbouwing van het feit dat het bevoegd gezag een andere geluidgrenswaarde dan vermeld in artikel 2.17 en 2.19 Activiteitenbesluit kan opnemen (artikel 2.20, eerste lid Activiteitenbesluit). Ingeval een inrichting ondermeer bestaat uit een of meerdere windturbines wordt, ingevolge artikel 3.15, zesde lid Activiteitenbesluit de WNC, als bedoeld in grafiek 3.15 Activiteitenbesluit, met deze hogere of lagere waarde in overeenstemming gebracht (verschuiving van de WNC). Er is dus geen noodzaak meer om de relatie tussen de optredende windsnelheden en het L_{95} niveau opnieuw vast te stellen. Deze is immers al vastgelegd door de WNC.
- II Ter bepaling van het heersende referentieniveau van het omgevingsgeluid is terecht aangesloten bij de IL-HR-15-01 Richtlijnen voor karakterisering en meting van omgevingsgeluid. Zover is na te gaan zijn de meteocondities van tabel 1 op pagina 5 van de rapportage referentieniveau correct.
- III Uit de meetresultaten van de geluidmetingen ter bepaling van het L_{95} niveau (tabel 2, pagina 6) blijkt dat geluidniveaus van de tweede meting structureel hoger zijn dan die van de eerste meting. Volgens de alinea onder tabel 2 op pagina 6 van de rapportage is dit te wijten aan de windrichtingen (meewindcondities) alsmede windsnelheid. Wij zijn van mening dat de verhoging van de optredende L_{95} niveaus tijdens de tweede meting met vooral te wijten is aan de windsnelheid. Immers, bij alle beoordelingspunten is voor de tweede meting sprake van een significant hoger L_{95} niveau. In tabel A.6.1 van de Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999 is een extra richtlijn gegeven voor de maximale windsnelheden bij geluidmetingen. Navolgend is de tabel integraal weergegeven.

Geluidsdrumniveau groter dan	[dB (A)]	30	40	50	60
Windsnelheid tijdens de meting kleiner dan	[m/s]	2	4	6	8

TABEL A.6.1 *Maximaal toegestane windsnelheid op microfoonhoogte (richtwaarden)*

Geconcludeerd kan worden dat de tweede meting uitgevoerd is bij een te hoge windsnelheid. Hierdoor zijn de gemeten L_{95} niveaus te hoog vastgesteld.

- IV In tabel 2 op pagina 6 van de rapportage referentieniveau zijn de gemeten L_{95} niveaus weergegeven. Uit de tabel blijkt dat de duur van de metingen van het L_{95} niveau uitgevoerd op 9 augustus 2008 beperkt zijn tot een half uur. Verder zijn de metingen op 30 juli 2008 eveneens beperkt tot een half uur, zij het dat op drie beoordelingspunten twee maal een half uur is gemeten met een tussenliggende periode van circa 2 uur. Elke meting is echter afzonderlijk beoordeeld. Afgevraagd moet worden of deze systematiek in overeenstemming is met paragraaf 3.4 van de IL-HR-15-01. Hierin wordt namelijk gesteld dat 'de meettijd zodanig lang gekozen moet worden dat een redelijke zekerheid bestaat dat de karakteristieke variaties in het geluidniveau voldoende tot hun recht komen. In veel gevallen zal dit betekenen dat een meettijd van minstens een half uur nodig is'. In zoverre lijkt het erop dat de metingen als voldoende beschouwd kunnen worden, ware het niet dat de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) reeds eerder heeft geoordeeld dat een meetduur van tenminste één uur noodzakelijk is (nummer G05.93.1506 gedateerd 27 februari 1996).

Deze opmerking geldt uitsluitend voor die beoordelingspunten waar het L_{95} niveau bepalend is voor het referentieniveau van het omgevingsgeluid.

- V Voor de berekening van het wegverkeerslawaai is ten onrechte uitgegaan van de verkeerscijfers van 2007. Ter bepaling van het referentieniveau van het omgevingsgeluid dient het maatgevende jaar, inmiddels, 2009 gehanteerd te worden. Uit gegevens behorende bij het Tracébesluit N9 Koedijk – De Stolpen 2006, vastgesteld 15 december 2006 door de Minister van Verkeer en Waterstaat, blijkt dat op het onderhavige wegvak geen sprake is van een autonome groei. De verkeersgegevens van 2007 kunnen derhalve ook gehanteerd worden voor 2009.
- VI In de rapportage referentieniveau ontbreken de invoergegevens van de berekening van het wegverkeerslawaai. Hiermee is de berekening niet reproduceerbaar.
- VII In figuur 3 is de relatie tussen het gemeten L_{95} niveau uitgezet tegen de gemeten windsnelheid voor beoordelingspunt 3. Gelet op opmerking I zijn de conclusies omtrent de ligging van de gemeten L_{95} niveaus bij de verschillende windsnelheden ten opzichte van de WNC minder relevant. Voorts is ten onrechte uitgegaan van WNC-40. Volgens tabel 5 op pagina 9 van de rapportage referentieniveau geldt op beoordelingspunt 3 een referentieniveau van het omgevingsgeluid van 36 dB(A). Hiertoe dient uitgegaan te worden van WNC-36.

Door Cauberg-Huygen is eveneens onderzoek gedaan naar het heersende referentieniveau van het omgevingsgeluid. De resultaten zijn opgenomen in notitie 20090643-03 gedateerd 25 juni 2009.

5 Ruimtelijke onderbouwing Windpark 'Jan van Kempen'. Geactualiseerde versie

5.1 Inleiding

De rapportage ruimtelijke onderbouwing heeft betrekking op de ruimtelijke onderbouwing behorende bij het verzoek om vrijstelling van het bestemmingsplan ingevolge artikel 19, eerste lid WRO. De rapportage ruimtelijke onderbouwing beschouwd de noodzakelijke aspecten ten te komen tot een verantwoord besluit tot vrijstelling. In deze second opinion wordt de beoordeling beperkt tot de akoestische aspecten.

5.2 Beoordeling

Navolgend zijn puntsgewijs de opmerkingen weergegeven:

- I In paragraaf 2.3 wordt ingegaan op de gemeentelijke beleidskaders. Hierbij wordt ondermeer ingegaan op het windbeleid van de gemeente Zijpe. Op het moment van schrijven van onderhavige notitie is het vigerende windbeleid vastgelegd in de op 3 juli 2001 door de gemeenteraad vastgestelde Windmolennotitie van 18 juni 2001. Het nieuwe windbeleid, dat thans in voorbereiding is, staat geagendeerd voor de vergadering van de gemeenteraad van 30 juni 2009. In de rapportage ruimtelijke onderbouwing wordt in paragraaf 2.3.2 gesteld dat het verlenen van de vrijstelling gekoppeld is aan het aanstaande nieuwe beleid. Wij willen hierbij wijzen op een zeker risico. In zijn algemeenheid geldt dat zolang nieuw (wind)beleid nog niet is vastgesteld hierop nog niet vooruitgelopen mag worden. Dit is onlangs (nogmaals) bevestigd in een beroepsprocedure binnen de gemeentelijke grenzen (ABRvS 10 december 2008, LJV BG6405, nummer 200800831/1). In r.o. 2.3.1 wordt het volgende overwogen:

(...)

Ten tijde van het besluit van 21 november 2006 was er geen gemeentelijk beleid betreffende de opschaling van bestaande windturbines vastgesteld; dat was nog in voorbereiding.

Dat in de vergadering van de commissie Grondgebiedszaken van de gemeente Zijpe van 1 december 2004 is medegedeeld dat negen principeverzoeken voor de opschaling van bestaande windturbines, waaronder begrepen het verzoek van [appellant], in behandeling zouden worden genomen betekent niet dat op dat moment sprake was van vastgesteld beleid.

(...)

Van noodzakelijk belang is het dus dat het nieuwe windbeleid vastgesteld wordt alvorens een besluit wordt genomen omtrent het verzoek tot vrijstelling van het geldende bestemmingsplan. Of in de rapportage ruimtelijke onderbouwing op een juiste wijze invulling is gegeven aan het nieuwe windbeleid – met name het aspect achtergrondgeluid – komt later aan de orde.

II In paragraaf 5.1 van de rapportage ruimtelijke onderbouwing wordt ingegaan op de ruimtelijke gevolgen van het windpark, waarbij het nog vast te stellen windbeleid als uitgangspunt wordt gekozen. Op pagina 11, onder opsommingpunt b, wordt gesteld dat het Activiteitenbesluit leidend is maar het achtergrondgeluidniveau een belangrijke rol gaat spelen. Men kan zich afvragen of de wijze van benadering, dat het Activiteitenbesluit leidend is, geheel juist is. Immers, in de uitspraak van de onder d. aangehaalde beroepsprocedure (ABRvS 21 mei 2008, LJV BD2126, nummer 200708226/1) wordt in r.o. 2.5.1 het volgende overwogen:

(...)

Zoals de rechtbank met juistheid heeft overwogen, dient de vraag of het project voldoet aan de krachtens het Besluit voorzieningen en installaties milieubeheer (hierna: het Besluit) te stellen geluidsnormen te worden bezien in een milieuprocedure. Thans kan slechts aan de orde zijn de vraag of aanleiding bestaat voor het oordeel dat de vrijstelling niet kan worden verleend, omdat ernstig moet worden betwijfeld of kan worden voldaan aan de in het Besluit opgenomen geluidsnormen.

(...)

De Afdeling oordeelt dus dat het Besluit (thans: Activiteitenbesluit) pas aan de orde kan komen bij een milieuprocedure. In het kader van een vrijstellingsprocedure kan uitsluitend de vraag aan de orde komen of er sterke twijfels zijn of er voldaan wordt aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit. Deze vraag moet voor windpark Jan van Kempen uitgebreid worden door hierbij het achtergrondgeluidniveau te betrekken. Immers, in de rapportage ruimtelijke onderbouwing is het nieuwe windbeleid als uitgangspunt gekozen.

III Volgens paragraaf 5.2.3 van de rapportage ruimtelijke ordening kent het Activiteitenbesluit een beschermingsniveau toe voor omwonenden dat specifiek aansluit bij de karakteristieke geluidsemissie door windturbines. Wij vragen ons af of een toetsing aan het Activiteitenbesluit in het kader van een verzoek om vrijstelling voldoende garanties biedt voor de waarborging van een goed woon- en leefklimaat. Immers, in ABRvS 24 augustus 2005 LJV AU1415, nummer 200409186/1, wordt in r.o. 2.8 ondermeer overwogen:

(...)

Ten aanzien van de geluidnormen uit het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer merkt de Afdeling in de eerste plaats op dat met het voldoen aan deze milieunormen niet zonder meer vast staat van dat een goede ruimtelijke ordening kan worden gesproken. De geluidnormen uit het Besluit kunnen als aanknopingspunt worden gebruikt bij de beoordeling of een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij de voorziene woningen kan worden gewaarborgd.

(...)

Gelet hierop alsmede in lijn met het nieuwe windbeleid ten aanzien van het achtergrondgeluidniveau zijn wij van mening dat het Activiteitenbesluit sec onvoldoende is om te oordelen dat een acceptabel beschermingsniveau aan omwonenden wordt geboden. Hiervoor is meer nodig zoals later wordt aangegeven.

- IV In paragraaf 5.2.3 wordt verder aangegeven dat ten aanzien van de afstand tussen de omliggende woningen van derden en de te projecteren windturbines, de afstand in acht wordt genomen, zoals verwoord in artikel 3.13, aanhef en onder f. Activiteitenbesluit. Zoals reeds in hoofdstuk 3, onder II en III is aangegeven is hierbij de afstand bepaald op basis van het centrum van de windturbine en de gevel van de betreffende woning. Ter bepaling van de waarborging van een goed woon- en leefklimaat dient de beoordeling plaats te vinden ter plaatse van de bestemming, die als geluidgevoelig is aan te merken. Op deze wijze kan onomstreden worden vastgesteld dat niet alleen nu maar ook bij toekomstige ontwikkelingen bij de woningen van derden gedurende de looptijd van het bestemmingsplan een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is.
- V Op pagina 16 van de rapportage ruimtelijke onderbouwing wordt in paragraaf 5.2.3 nader ingegaan op de rapportage geluidprognose. Inhoudelijk is de rapportage geluidprognose behandeld in hoofdstuk 3 van deze notitie, waarnaar volledigheidshalve wordt verwezen. Navolgend wordt ingegaan op de onderlinge verhouding tussen beide rapportages. Zoals hiervoor onder I en III is aangegeven wordt het nieuwe windbeleid tot uitgangspunt gekozen. Het nieuwe windbeleid kent een prominente rol toe aan het achtergrondgeluidniveau. In paragraaf 5.2.3, op pagina 16 van de rapportage ruimtelijke onderbouwing ontbreekt echter volledig de noodzakelijke relatie met het achtergrondgeluidniveau. Er wordt gesteld dat de initiatiefnemers duidelijk onder WNC-40 willen uitkomen en zij daardoor gekozen hebben om de geplande windturbines te voorzien van een 2,0 MW generator. Of hiermee ook voldaan wordt aan het achtergrondgeluidniveau komt totaal niet aan de orde. Wij bevelen aan om de inhoudelijke relatie met het achtergrondgeluidniveau alsnog aan de orde te laten komen.
- VI In bijlage VIII zijn geluidcontouren opgenomen. Niet, althans onvoldoende, duidelijk is welke beoordelingshoogte gehanteerd is voor de geluidcontouren.
- VII Op pagina 17 van de rapportage ruimtelijke onderbouwing wordt in de tweede alinea een verwijzing gemaakt naar het Streekplan Noord-Holland Noord. Hierbij is in bijlage IX een kaart opgenomen waarin geluidcontouren van ondermeer het wegverkeer op de N9 is aangegeven. Gelet op de datum van de kaart (25 oktober 2004) bevelen wij aan om uit te gaan van meer recentere gegevens, teneinde een goede afweging te kunnen maken, bij voorkeur in de vorm van een berekening van het wegverkeerslawaai.
- VIII Voorts behandeld paragraaf 5.2.3 een optie tot indikking. In de eerste alinea van pagina 18 ontbreken enkele verwijzingen naar bijlagen.

- IX Tabel 1 roept onduidelijkheid bij ons op ten aanzien van de aanduiding 'Jan van Kempen, nieuwe locaties'. Waarschijnlijk zal hier bedoeld zijn de locaties na indikking, geheel duidelijk is dat echter niet.
 Verder geeft tabel 1 inzicht in de optredende geluidniveaus ten gevolge van het wegverkeerslawaaai verminderd met 10 dB (laatste kolom). Onduidelijk is op welke wijze deze geluidniveaus tot stand zijn gekomen.
 Voorts wijken deze geluidniveaus sterk af van de berekende geluidniveaus uit de rapportage referentieniveau: er treden verschillen op variërend van 2 tot 11 dB(A) (!). Om te komen tot een zorgvuldig besluit bevelen wij aan om de geluidniveaus van het wegverkeerslawaaai te verduidelijken en nader op elkaar af te stemmen.
- X Op pagina 18 en 19 van de rapportage ruimtelijke onderbouwing behandeld paragraaf 5.2.3 de invloed van het windpark op het stiltegebied. Doordat de resultaten verspreid worden over drie bijlagen en door onduidelijke formulering is de tekst op dit onderdeel moeilijk te volgen. Wij raden aan om dit – niet onbelangrijke – onderdeel te verduidelijken.
- XI Als laatste onderdeel van paragraaf 5.2.3 wordt op pagina 19 van de rapportage ruimtelijke onderbouwing ingegaan op de zogenaamde 'Van den Berg - effecten'. Onder verwijzing naar een uitspraak van de ABRvS van 14 november 2007, zaaknummer 2006094181/1 wordt aan deze effecten geen nadere aandacht besteed. Wij vragen ons af of dat, gelet op de ontwikkelingen die thans gaande zijn, een verstandig standpunt is.
 In antwoord op vragen van SP tweede kamer lid Jansen omtrent regels voor de geluidberekeningen van windmolens heeft Minister Cramer van VROM schriftelijk geantwoord (kenmerk RM2008050371) dat er gewerkt wordt aan het vervangen van bestaande nationale regels door Europese, waardoor de berekende geluidhinder beter weergeeft wat omwonenden na plaatsing van de windtribunes zullen ervaren. Gelet hierop dient getwijfeld te worden of het standpunt dat de WNC-40 werkt volgens de meest recente algemeen aanvaarde milieutechnische inzichten.
 Onlangs is tijdens een bijeenkomst van de Vereniging Van Milieuprofessionals (VVM, 'Hoor de wind waait door de molens' d.d. 28 april 2009) informatie gegeven omtrent de beoogde veranderingen. Door M+P raadgevende ingenieurs is een lezing gehouden omtrent de komende reken-systematiek. Tijdens deze lezing is aangegeven dat door het KNMI onderzoek is gedaan naar het Van den Berg-effect ten aanzien van het logaritmische windprofiel. Uit het KNMI-onderzoek zou zijn gebleken dat op grotere hoogte inderdaad sprake is van een ander logaritmisch windprofiel dan tot op heden werd aangenomen. Hierop wordt de nieuwe rekensystematiek aangepast. Vooralsnog is onduidelijk wanneer de nieuwe systematiek in werking treedt. Door een vertegenwoordiger van Lichtveld Buis & Partners BV is voorts een lezing gegeven omtrent geluidhinder en normstelling windturbines. Tijdens zijn lezing beveelt hij aan om tot het tijdstip van inwerkingtreding van de nieuwe rekenregels te rekenen met een 2 dB(A) hoger geluidvermogen-niveau van de windturbines, teneinde een zekere veiligheidsmarge in te bouwen.
 Wij realiseren ons dat er nog niet vooruitgelopen mag worden op toekomstige regelgeving (zie opmerking I van dit hoofdstuk), maar wij bevelen aan om in ieder geval in overweging te nemen om in onderhavige situatie uit te gaan van een verhoogd geluidvermogen-niveau van de windturbines.
- XII Als afsluitende opmerking willen wij ingaan op de noodzaak tot een waarborging van een goed woon- en leefklimaat. De rapportage geluidprognose hanteert uitsluitend de WNC-40 als normstelling. Hierop sluit de rapportage ruimtelijke ordening aan. In opmerking V van dit hoofdstuk bevelen wij aan om het achtergrondgeluidniveau – overeenkomstig het vast te stellen windbeleid – hierbij te betrekken. Wij zijn van mening dat hiermee nog niet is vastgesteld dat er ten aanzien van het geluidaspect sprake is van een waarborging van een goed woon- en leefklimaat. Wil hiervan sprake zijn dan zal de beoordeling van geluidhinder in een breder context getrokken moeten worden.

Deze lijn is inmiddels bevestigd door jurisprudentie van de ABRvS (30 mei 2007, LJV BA5973, nummer: 200602487/1 en 26 september 2007, LJV BB4324, nummer: 200700575/1). In eerst genoemde uitspraak wordt in r.o. 2.15.3 het volgende overwogen:

(...)

Wat de cumulatieve geluidbelasting betreft, overweegt de Afdeling dat in zijn algemeenheid aangenomen moet worden dat dergelijke geluidbelasting ten opzichte van de geluidbelasting door afzonderlijke bronnen op zich een negatieve invloed kan hebben op het woon- en leefklimaat. Verweerder dient bij de beslissing omtrent goedkeuring van het plan mogelijke geluidhinder, waaronder cumulatie van geluid, in het kader van de vereiste belangenafweging te betrekken.

(...)

Teneinde de conclusie te kunnen trekken dat ten aanzien van geluid een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd wordt dient derhalve de cumulatieve geluidbelasting bepaald te worden. Omdat er reeds sprake is van een bestaand windpark bevelen wij aan om zowel de bestaande als de nieuwe situatie hierbij te betrekken.

Voor de bepaling van cumulatieve effecten van de verschillende geluidsoorten bevelen wij aan om aan te sluiten bij de algemeen geaccepteerde Miedema-methode (H.M.E. Miedema, *Response functions for environmental noise in residential areas*, TNO-NIPG, september 1992). Daarin wordt met intervallen van 5 dB(A) een kwaliteitsoordeel aan de woonomgeving gegeven.

De cumulatiemethode zoals opgenomen in artikel 110f Wet geluidhinder jo artikel 1.4 Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006 is minder geschikt. Een helder toetsingscriterium ontbreekt en deze methode dient, volgens Hoofdstuk 2 van Bijlage I Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006, allereerst vastgesteld te worden of van een relevante blootstelling door meerdere bronnen sprake is. Dit is alleen het geval indien de zogenaamde voorkeurswaarde van die onderscheiden bronnen wordt overschreden, hetgeen in casu niet aan de orde is.

Uit het voorgaande blijkt dat de rapportage ruimtelijke onderbouwing op fundamentele onderdelen te weinig inzicht biedt om te kunnen concluderen dat een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is.

6 Windpark Jan van Kempen te Zijpe. Geluidemissie-optimalisatie

6.1 Inleiding

Zoals in paragraaf 5.2 onder IX is aangegeven is voor de invulling van het windpark een alternatief berekend aangeduid met indikking. De resultaten hiervan zijn ondermeer opgenomen in de notitie geluidprognose. Voorts is in de notitie geluidprognose de inrichting van het windpark afgestemd op resultaten van het onderzoek van Peutz naar het referentieniveau van het omgevingsgeluid zoals opgenomen in de rapportage referentieniveau.

Door Cauberg-Huygen is eveneens onderzoek gedaan naar het heersende referentieniveau van het omgevingsgeluid. De resultaten zijn opgenomen in notitie 20090643-03 gedateerd 25 juni 2009. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat het referentieniveau van het omgevingsgeluid afwijkt van die uit de rapportage referentieniveau. De Milieudienst heeft aangegeven de resultaten van het rapport Cauberg-Huygen te hanteren. Gelet hierop dient de notitie geluidprognose aangepast te worden.

6.2 Beoordeling

Navolgend zijn puntsgewijs de opmerkingen weergegeven:

- I De rekenresultaten van de berekeningen zijn in de figuren grafisch weergegeven middels contouren. Verzocht wordt om ook ter plaatse van de maatgevende beoordelingspunten de rekenresultaten numeriek weer te geven.
- II Door Cauberg-Huygen is eveneens onderzoek gedaan naar het heersende referentieniveau van het omgevingsgeluid. De resultaten zijn opgenomen in notitie 20090643-03 gedateerd 25 juni 2009. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat het referentieniveau van het omgevingsgeluid afwijkt van die uit de rapportage referentieniveau. De Milieudienst heeft aangegeven de resultaten van het rapport Cauberg-Huygen te hanteren. Gelet hierop dient de notitie geluidprognose aangepast te worden.

7 Conclusie

Milieudienst Kop van Noord-Holland heeft, namens de gemeente Zijpe, Cauberg-Huygen Raadgevende Ingenieurs BV verzocht om een second opinion te geven op de akoestisch aspecten van de ruimtelijke onderbouwing windpark Jan van Kempen. In samenhang daarmee is tevens onderzocht wat het heersende referentieniveau van het omgevingsgeluid in de directe omgeving van het te projecteren windpark is.

Er zijn een viertal rapporten beoordeeld, die gezamenlijk inzicht geven in de ruimtelijke onderbouwing. In de hoofdstukken 3, 4, 5 en 6 zijn de afzonderlijke beoordelingen alsmede in onderlinge samenhang opgenomen.

De afzonderlijke rapportages bevatten op een aantal punten onvoldoende informatie. In onderlinge samenhang bezien zijn wij van mening dat de ruimtelijke onderbouwing op fundamentele onderdelen te weinig inzicht biedt om te kunnen concluderen dat een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is.

Cauberg-Huygen Raadgevende Ingenieurs BV

ing. M.J.M. Blankvoort
Senior Projectleider